

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/26/110399/490897

Datum collegebesluit: Dinsdag 2 juni 2026

Datum commissievergadering: Donderdag 25 juni 2026

Datum raadsvergadering: Donderdag 9 juli 2026

Soort Voorstel: Raadsvoorstel

Onderwerp: Vaststelling regiovisie specialistische jeugdhulp Holland
Rijnland 'Samen rondom de jeugd'

Portefeuillehouder: Wethouder Schokker

Programma: 6. Sociaal Domein

Kernboodschap: De regiovisie specialistische jeugdhulp Holland Rijnland vormt een belangrijke stap op weg naar een verbeterde samenwerking in de regio.

Bijlagen: Bijlage 1 'Samen rondom de jeugd' - Regiovisie
gespecialiseerde jeugdhulp Jeugdregio Holland Rijnland d.d.
28 april 2026
Bijlage 2 Zienswijzebrief regiovisie Specialistische jeugdhulp
Holland Rijnland 'Samen rondom de jeugd'
(Z/25/107778/484615) van de gemeente Voorschoten
Bijlage 3 Nota beantwoording zienswijzen concept Regiovisie

Beslispunten: De bijgevoegde-regiovisie 'Samen rondom de jeugd'
(gespecialiseerde jeugdhulp Holland Rijnland) vast te stellen.

Relatie met: Z/23/074539/341419 – Aansluiten inkoopbeleid jeugdhulp
Holland Rijnland & Z/25/107778/484624 - Zienswijze concept
regiovisie specialistische jeugdhulp Holland Rijnland 'Samen
rondom de jeugd'

Inleiding en samenvatting

De regiovisie "Samen voor de jeugd" die in december 2021 in de jeugdhulpregio Holland Rijnland is opgesteld, vraagt om een herijking. De regiovisie wordt niet herijkt omdat de ambitie wijzigt, maar om de route ernaartoe te verduidelijken en te verbinden met landelijke kaders en de Taskforce aanbevelingen. Daarnaast bepaalt de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg dat de regiovisie door de raden wordt vastgesteld. De herijkte regiovisie wordt in twee fases aan alle raden in de jeugdhulpregio Holland Rijnland voorgelegd. De eerste keer voor het indienen van een zienswijze. In de raadsvergadering van 23 april 2026 heeft de raad een zienswijze ingediend op de concept regiovisie (zie bijlage 2). Aan de hand van zienswijzen uit de regio is de regiovisie aangepast en zijn vragen beantwoord.

In de regiovisie is vastgelegd hoe binnen de jeugdhulpregio en daarbuiten wordt samengewerkt om de gemeentelijke ambities en doelstellingen op het gebied van jeugdhulp te realiseren.

In de jeugdhulpregio Holland Rijnland is versterking nodig om oplopende wachttijden, versnippering en schaarste in de gespecialiseerde jeugdhulp aan te pakken en toegankelijkheid te borgen. Kinderen en gezinnen krijgen niet altijd tijdig de juiste hulp, meer kinderen en hun gezinnen krijgen te maken met complexe problematiek en professionals ervaren dat het stelsel versnipperd en onoverzichtelijk is. De jeugdhulp moet eenvoudiger, voorspelbaarder en beter uitvoerbaar worden. Dat vraagt om efficiënte regionale samenwerking, waarin lokale kracht de basis vormt en gespecialiseerde jeugdhulp daarom regionaal georganiseerd moet worden. In de herijkte regiovisie is dit verder uitgewerkt.

Karakter van de herijking van de regiovisie

De herijkte regiovisie bouwt voort op de uitgangspunten uit 2021 – *kind en gezin centraal, normaliseren, samenwerking onderwijs–jeugdhulp en preventie*. Deze zijn in de herijkte regiovisie (soms in andere termen) bekrachtigd. Het verschil met deze herijkte regiovisie wordt veroorzaakt door een aantal zaken. De regiovisie is compacter en logischer opgebouwd, zodat zij in de praktijk beter als richtinggevend kompas kan worden gebruikt. Uitwerkingsonderdelen zijn verplaatst naar de bijlagen en de vormgeving is vernieuwd. De visie is verder aangescherpt vanuit landelijke richtlijnen en de gezamenlijke ambitie: minder beroep op jeugdhulp door eerder en dichterbij te ondersteunen, thuis als norm met geen uithuisplaatsingen en de crisissituatie, waar mogelijk van tijdelijke aard, met direct perspectief op veilige terugkeer, soepele overgangen lokaal-regionaal. De gemeenteraad heeft besloten aan te sluiten bij de regiovisie Holland Rijnland (en de inkoopstrategie) op 25 mei 2023 vanwege de overstap naar jeugdhulpregio per 1 januari 2024.

Nieuwe wetgeving

De Eerste Kamer heeft op 7 oktober 2025 ingestemd met de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Deze wet moet ervoor zorgen dat gespecialiseerde jeugdzorg beter beschikbaar komt voor de kinderen en gezinnen die dat het hardst nodig hebben. In deze wet worden de ambities vanuit de hervormingsagenda verankerd. De wet is op 1 januari 2026 in werking getreden. Dit formele moment biedt ook kans de huidige visie te herijken. Dat is gedaan. Dit maakt dat de nu voorliggende (herijkte) regiovisie formeel moet worden vastgesteld door de gemeenteraden.

Herijkte regionale visie als impuls voor de ambitie van jeugdhulpregio Holland Rijnland

De herijkte regionale visie vormt een belangrijke impuls voor het realiseren van de gezamenlijke ambitie van de jeugdhulpregio Holland Rijnland. Bij het concretiseren van deze ambitie is de jeugdhulpregio aangesloten bij de uitgangspunten van de bestuurlijke Taskforce Jeugdhulp Holland Rijnland en bij landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

De herijkte regiovisie biedt richting, een gedeeld referentiekader en een gemeenschappelijke taal. Hierdoor kunnen gezamenlijke inspanningen structureel worden beoordeeld op hun bijdrage aan de regionale ambitie. Dit versterkt de gezamenlijke uitvoeringskracht en bevordert een consistente samenwerking met alle partners in de jeugdhulpregio.

Rol van de raad

In de raadsvergadering van 23 april 2026 is de zienswijzebrief concept regiovisie Specialistische jeugdhulp Holland Rijnland 'Samen rondom de jeugd' vastgesteld en verstuurd naar de jeugdhulpregio. Door een zienswijze in te zenden, heeft de raad zijn kaderstellende en controlerende bevoegdheid benut voorafgaand aan (regionale) besluitvorming.

De gemeenteraad van Voorschoten heeft de volgende vier punten meegegeven:

1. De gemeenteraad van Voorschoten onderschrijft de koers van de regiovisie, maar benadrukt dat collectieve oplossingen alleen passend zijn wanneer zij inhoudelijk aansluiten bij kind en gezin, dat individuele specialistische hulp beschikbaar moet blijven waar nodig, en dat kostenbeheersing of de doelstelling van 1 op 12 nooit leidend mogen zijn boven kwaliteit, noodzaak en de gemeentelijke zorgplicht.
2. De gemeenteraad van Voorschoten wil dat het verlagen van administratieve lasten expliciet als uitgangspunt in de regiovisie wordt opgenomen, zodat bij de verdere

uitwerking en beleidsvorming wordt gestuurd op meer uniforme processen en professionals meer ruimte houden voor het verlenen van jeugdhulp.

3. De gemeenteraad van Voorschoten roept de SOZ en de 13 gemeenten op om heldere afspraken te maken over welke jeugdhulp regionaal en welke lokaal wordt georganiseerd, en om beleidsstukken hierover zoveel mogelijk gezamenlijk te behandelen, zodat de taakverdeling duidelijker wordt en de kwaliteit van de zorg verbetert.
4. De gemeenteraad van Voorschoten onderschrijft het streven om uithuisplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen, maar benadrukt dat de regiovisie ruimte moet laten voor situaties waarin uithuisplaatsing bij ernstige onveiligheid of mishandeling noodzakelijk en onvermijdelijk is.

De zienswijze van de gemeenteraad sluit goed aan bij de richting van de regiovisie en geeft geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassing van de concept regiovisie, met dien verstande dat de tekst op enkele punten licht wordt verduidelijkt, onder meer waar het gaat om passende hulp als inhoudelijk leidend uitgangspunt en het voorkomen van uithuisplaatsing zonder noodzakelijke inzet uit te sluiten en dat in de toelichting op de zienswijzen nader wordt ingegaan op de rol van de SOZ, de verhouding tussen collectieve en individuele hulp, financiële sturing en zorgplicht, administratieve lasten, de spanning tussen het voorkomen en soms noodzakelijk zijn van uithuisplaatsingen, en de governance en taakverdeling tussen regionaal en lokaal niveau.

Aan de hand van zienswijzen uit de regio is de regiovisie aangepast en zijn vragen beantwoord. Vrijwel alle gemeenten onderschrijven de koers van de concept regiovisie; de meeste zienswijzen vragen daarbij niet om beleidswijziging, maar vooral om verduidelijking en explicitering in de nota en reacties, en om nadere uitwerking en borging in het regionale uitvoeringsplan en op regionaal en lokaal niveau.

De nota van beantwoording biedt een overzicht van alle ingediende zienswijzen per gemeente. Per zienswijze is een reactie gegeven en is aangegeven hoe de punten verwerkt zijn. Nu ligt de regiovisie voor ter vaststelling. Deze vaststelling vindt in alle 13 gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland vrijwel gelijktijdig plaats.

Beoogd effect

Met de herijkte regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp 'Samen rondom de jeugd' worden kaders en richting gegeven aan de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp in de jeugdhulpregio Holland Rijnland. Zo wordt de gezamenlijke inzet versterkt en wordt met alle partners in de

jeugdhulpregio gewerkt aan het realiseren van de ambitie. Er wordt gebouwd aan een duurzaam, samenhangend en lerend stelsel waarin kinderen tijdig passende hulp ontvangen.

Argumenten

1. De noodzaak om regionale jeugdhulp te versterken is groot

Met oplopende wachtlijsten en toenemende complexiteit is versnippering geen optie meer: deze visie legt het fundament voor effectieve regionale samenwerking.

2. De regiovisie en het beleidsplan 'Voorschoten, goed voor elkaar' zijn inhoudelijk met elkaar verbonden

De herijkte regiovisie sluit direct aan op het beleidsplan sociaal domein *Voorschoten, goed voor elkaar*: beide sturen op tijdige, passende ondersteuning dichtbij, waarbij hulpvragen zoveel mogelijk in het dagelijks leven en de eigen omgeving worden opgepakt en specialistische jeugdhulp aanvullend wordt ingezet wanneer dat echt nodig is. Sterke lokale teams vormen daarbij het fundament: zij regisseren de brede uitvraag en blijven het vaste aanspreekpunt. Waar nodig schakelen zij snel specialisten in. Zo ervaren jeugdigen en gezinnen één samenhangend proces in plaats van losse schakels. Regionaal borgt de regiovisie een overzichtelijk specialistisch zorglandschap met heldere routes, betere afstemming van capaciteit en samenwerking in aanbiedersnetwerken, waardoor de lokale toegang niet “meer op het bord” krijgt, maar juist beter wordt ondersteund met passende expertise, doorstroom en voorspelbaarheid. Zo werken we als keten, lokaal én regionaal, gezamenlijk toe naar kortere wachttijden en minder onnodig beroep op specialistische jeugdhulp richting 2030.

3. Nieuwe wet maakt vaststelling van de visie door de Raad noodzakelijk

De Eerste Kamer heeft op 7 oktober 2025 ingestemd met de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Deze wet maakt dat de nu voorliggende regiovisie, ook al is het een herijking, moet worden vastgesteld door de raden. Hiermee wordt geborgd dat alle gemeenten in Holland Rijnland het belang van efficiënte regionale samenwerking onderschrijven en uitdragen.

Kanttekeningen

1. Zienswijze en vaststelling van de visie alleen geeft geen resultaatsgarantie

Vaststelling van de regiovisie biedt richting en gedeelde kaders, maar geen resultaatsgarantie op directe wachttijdreductie, kostenbesparing of capaciteit; resultaten volgen uit vervolgbesluiten, uitvoering en monitoring. De regiovisie vertrekt vanuit het principe dat lokale teams het fundament vormen (met ruimte voor de gemeenten om lokaal de organisatie en werkwijze van preventie, toegang en jeugdteams vorm te geven) en specialistische hulp

regionaal aanvullend wordt georganiseerd, met als doel dat gezinnen één samenhangend proces ervaren.

Wat betekent dit lokaal (sterke teams als fundament)?

Lokaal draait het om sterke jeugdteams als fundament: teams die vroeg signaleren en preventief werken, een brede uitvraag doen, en de ondersteuning rond gezin en context organiseren. "Sterk" betekent daarbij concreet: een multidisciplinair team dat de eerste toegang vormt, integraal samenwerkt (o.a. met onderwijs, zorg, veiligheid en welzijn), één vast aanspreekpunt en regie organiseert en bewust/onderbouwd verwijst naar specialistische jeugdhulp als aanvullende stap. Binnen die lokale regie horen ook de inhoudelijke kaders uit de regiovisie: werken met één gedeelde, domeinoverstijgende verklarende analyse, en voorkomen dat jeugdigen langer dan drie maanden thuiszitten zonder passende combinatie van onderwijs en zorg.

Wat betekent dit regionaal (specialistische hulp die lokaal ondersteunt)?

Regionaal zorgt de regiovisie voor een overzichtelijk specialistisch zorglandschap met uniforme toegang en heldere routes naar specialistische hulp. De regio bouwt netwerken van aanbieders die gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor aanbod, expertise, doorstroom en innovatie, zodat wachttijden afnemen en continuïteit beter wordt geborgd. Daarbij hoort ook: afstemming van beschikbaarheid en capaciteit tussen aanbieders, lokale teams en de Serviceorganisatie Zorg, plus datagedreven én betekenisvolle sturing (data combineren met professionele duiding en ervaringen van gezinnen). Tot slot borgt de regiovisie een bestendige financiële basis (realistische tarieven, gezamenlijke risico-afwegingen) en een eenvoudiger, helderder governance-model om uitvoering en beleid beter op elkaar te laten aansluiten.

Inwonersparticipatie en communicatie

De Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten (ASDV) nam deel aan de regionale stakeholdersbijeenkomst (25-11-2025) en informatiesessie (28-01-2026). Na de informatiesessie is de regiovisie gedeeld met de ASDV. Voor de herijkte-regiovisie is geen separaat formeel advies gevraagd, omdat het hier een regionaal afgestemde visie betreft zonder directe lokale besluit- of verordeningwijzigingen. Vanzelfsprekend is de inbreng van de ASDV wél op betekenisvolle wijze betrokken via deze regiobijeenkomsten. Bovendien is er separaat contact geweest met de ASDV en is hun input verwerkt. Ook is een clientervaringsdeskundige betrokken bij de herijking van de regiovisie, waarmee ervaringskennis van jeugdigen en ouders is meegewogen. De gemeenteraad heeft een zienswijze op de regiovisie ingediend. De zienswijzeprocedure van de aangesloten gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben ervoor gezorgd dat de regiovisie is aangepast. De aangepaste versie van de regiovisie is met de ASDV gedeeld.

Middels informatiebrieven wordt de gemeenteraad verder geïnformeerd bij relevante mijlpalen in de regionale en lokale uitwerking.

Financiën

Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties: de regiovisie fungeert als kader voor de uitvoering, waaronder regionale inkoop, governance afspraken, data en monitoring, en de hiermee samenhangende (uitvoerings- en) beheerslasten, zowel voor de regionale beleids capaciteit als voor de Gemeenschappelijke Regeling (Serviceorganisatie Zorg), zijn reeds in de begroting van Voorschoten opgenomen.

Juridisch kader

Artikel 2.2 Jeugdwet

Artikel 108 lid 1 en artikel 147 lid 2 Gemeentewet

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is met ingang van 1 januari 2026 van kracht en verplicht gemeenten om binnen een Jeugdregio samen te werken en een regiovisie vast te stellen. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in de artikelen 2.18 en 2.19 van de Jeugdwet die nog in werking moeten treden. Dit zal waarschijnlijk zijn op 1 januari 2027.

Risico's

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Waddingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/26/110399/490897

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op het bepaalde in artikel 108 lid 1 en artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet en artikel 2.2 van de Jeugdwet

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 2 juni 2026,

besluit:

De bijgevoegde-regiovisie 'Samen rondom de jeugd' (gespecialiseerde jeugdhulp Holland Rijnland) vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 9 juli 2026

de griffier,

de voorzitter,

dhr. drs. E. Krijgsman

mw. drs. N. Stermerdink